

Антимонопольний комітет України

РІШЕННЯ

адміністративної колегії Івано-Франківського обласного
територіального відділення

13.11.2017 р.

№ 34

Справа № 23/І-2017

м. Івано-Франківськ

Про припинення порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 23/І-2017 розпочатої за ознаками порушення, передбаченого абзацом дев'ятим частини 2 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді вчинення антиконкурентних дій Косівською міською радою, 78600, м. Косів, Івано-Франківської області, майдан Незалежності, 11, (надалі – Міська рада), та подання з попередніми висновками від 03.11.2017 №165,

ВСТАНОВИЛА:

В ході здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції територіальним відділенням проаналізовано діяльність органів місцевого самоврядування, зокрема, Косівської міської ради, в частині реалізації владних повноважень.

Косівська міська рада у розумінні статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є органом місцевого самоврядування, що представляє територіальну громаду м. Косова та здійснює від її імені та в інтересах функції та повноваження, визначені вказаним Законом.

При здійсненні моніторингу прийнятих Косівською міською радою рішень, територіальним відділенням проаналізовано рішення від 18.09.2013 р. № 7.12-23 Про розгляд проекту рішення «Про заборону торгівлі алкогольними, слабоалкогольними напоями та пивом (окрім безалкогольного) у нічний час в м. Косові» (надалі - Рішення).

Відповідно до п. 1 Рішення встановлено: «Заборонити роздрібну торгівлю алкогольними, слабоалкогольними напоями та пивом (крім безалкогольного) в нічний час з 22.00 год. до 8.00 год. у стаціонарних об'єктах торгівлі та тимчасових спорудах, крім закладів ресторанного господарства, враховуючи вихідні дні і свята». Пунктом 2 Рішення зобов'язано власників стаціонарних об'єктів торгівлі та тимчасових споруд, за винятком закладів ресторанного господарства забезпечити наявність інформаційних табличок про заборону роздрібної торгівлі алкогольними, слабоалкогольними напоями та пивом (крім безалкогольного) у вказаний даним рішенням час.

Правовими підставами прийняття такого Рішення визначено Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту населення від впливу шуму», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження споживання та продажу пива та слабоалкогольних напоїв», «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», Постанова

Кабінету Міністрів України від 30.07.96 №854 «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями».

Статтею 4 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" передбачено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність.

Відповідно до підпункту 9 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад. Згідно з підпунктом 4 пункту «б» статті 30 вищенаведеного Закону до делегованих повноважень зазначених рад належить встановлення за погодженням з власниками зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності. Отже, до повноважень органів місцевого самоврядування належить виключно встановлення режиму роботи суб'єктів господарювання.

Основні вимоги до роздрібної торгівлі горілкою і лікєро-горілочаними виробами, вином виноградним та плодово-ягідним, коньяком, шампанським, вином ігристим встановлені «Правилами роздрібної торгівлі алкогольними напоями», які спрямовані на забезпечення прав споживачів щодо належної якості товару і рівня торговельного обслуговування. Відповідно до пункту 7 зазначених Правил передбачено, що зручний для населення режим роботи спеціалізованих магазинів, спеціалізованих відділів, секцій інших форм власності встановлюється виконавчими органами сільських, селищних, міських рад за погодженням з власником цього об'єкта.

Відповідно до статті 15-3 Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» встановлено обмеження щодо продажу пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв, вин столових та тютюнових виробів, зокрема пунктом 11 передбачено: «На час проведення масових заходів сільські, селищні та міські ради в межах відповідної адміністративної території можуть заборонити або обмежити продаж пива (крім пива у пластиковій тарі), алкогольних, слабоалкогольних напоїв, вин столових та куріння тютюнових виробів».

Отже, згідно із законодавчими актами України місцева рада не має повноважень самостійно встановлювати постійну, не на час проведення масових заходів, заборону продавати алкогольні, слабоалкогольні напої та пиво, в тому числі у певні години доби.

Господарським кодексом України визначено, що незаконне втручання органів місцевого самоврядування у господарську діяльність суб'єктів господарювання забороняється. Не допускається видання правових актів органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законом обмеження щодо обігу окремих товарів (послуг) на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

Відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України "Про захист економічної конкуренції" (стаття 2 Закону України "Про захист економічної конкуренції"). Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.

Згідно з приписами частини другої статті 4 Закону України "Про захист економічної конкуренції" органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Таким чином, відповідно до вказаних законодавчих норм, реалізація міською радою покладених на неї повноважень, має здійснюватись з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України "Про захист економічної конкуренції".

Конституційні основи правового господарського порядку в Україні становлять: зокрема право кожного на підприємницьку діяльність, не заборонену законом, визначення виключно законом правових засад і гарантій підприємництва; забезпечення державою захисту конкуренції у підприємницькій діяльності, недопущення зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірного обмеження конкуренції та недобросовісної конкуренції, визначення правил конкуренції та норм антимонопольного регулювання виключно законом; визнання і дія в Україні принципу верховенства права (частина друга статті 5 Господарського кодексу України).

Загальними принципами господарювання в Україні відповідно до статті 6 Господарського кодексу України є:

- забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання;
- свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом;
- заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини.

Відповідно до статті 23 Господарського кодексу України не допускається видання правових актів органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законом обмеження щодо обігу окремих товарів (послуг) на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

Згідно зі статтею 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом.

Згідно із частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування забороняється.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» принципом діяльності органів Антимонопольного комітету України є захист конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів.

Суб'єкти господарювання, незалежно від організаційно-правової форми, місця провадження господарської діяльності (тимчасова споруда, стаціонарний магазин, великий супермаркет) здійснюють роздрібну торгівлю алкогольними напоями за умови наявності у них ліцензії. Такі суб'єкти господарювання є конкурентами на ринку роздрібно торгівлі алкогольними напоями на території міста Косова.

Таким чином, прийняття даного Рішення Косівською міською радою призводить до усунення з ринку великої кількості суб'єктів господарювання, які мають ліцензію та здійснюють свою підприємницьку діяльність з роздрібно торгівлі алкогольними напоями на території міста Косова.

У відповідь на вимогу у справі від 05.10.2017 р. № 04-07/263 Косівська міська рада листом від 20.10.2017 р. вих. № 1116 повідомила, що рішення від 18.09.2013 р. № 7.12-23 було прийнято на засіданні сесії міської ради та оприлюднено в районному часописі «Гуцульський край», проект рішення виносився на громадське обговорення, і тільки після того вказане рішення було прийнято. Крім того, дане рішення підлягало періодичному відстеженню за його результативністю, в грудні 2017 р. спливає час для повторного відстеження та має бути прийнято рішення про відміну даного регуляторного акту.

Таким чином, дії Косівської міської ради, які полягають у прийнятті рішення від 18.09.2013 р. № 7.12-23 Про розгляд проекту рішення «Про заборону торгівлі алкогольними, слабоалкогольними напоями та пивом (окрім безалкогольного) у нічний час в м. Косові», яким встановлено заборону реалізації алкогольних, слабоалкогольних напоїв та пива на території міста Косова з 22 год. 00 хв. до 08 год. 00 хв. щоденно, є порушенням, що передбачене абзацом дев'ятим частини 2 статті 15 Закону України «Про захист

економічної конкуренції» у вигляді вчинення антиконкурентних дій органом місцевого самоврядування, що полягає у встановленні не передбаченої законами України заборони та обмеження самостійності підприємств щодо реалізації товарів.

Відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (із змінами), Косівській міській раді листом від 03.11.2017 №04-07/297 надіслано копію подання про попередні висновки від 03.11.2017 №165 у справі № 23/І-2017 для надання доказів, клопотань, пояснень та заперечень стосовно результатів розгляду справи.

На подання про попередні висновки у справі Косівська міська рада заперечень стосовно викладених фактів та висновків не надала.

Керуючись статтями 12, 12', 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", статтею 48 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р. (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення,

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії Косівської міської ради (78600, м. Косів, Івано-Франківської області, майдан Незалежності, 11), які полягають у прийнятті рішення від 18.09.2013 р. № 7.12-23 Про розгляд проекту рішення «Про заборону торгівлі алкогольними, слабоалкогольними напоями та пивом (окрім безалкогольного) у нічний час в м. Косові», яким встановлено заборону реалізації алкогольних, слабоалкогольних напоїв та пива на території міста Косова з 22 год. 00 хв. до 08 год. 00 хв. щоденно, порушенням, що передбачене пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини 2 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді вчинення антиконкурентних дій органом місцевого самоврядування, що полягає у встановленні не передбаченої законами України заборони та обмеження самостійності підприємств щодо реалізації товарів.

2. Зобов'язати Косівську міську раду протягом двох місяців припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини 2 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення. Цей строк не може бути відновлено.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

Т. Савчин

Члени колегії:

В.Шевчук

В. Тимків